

Zondag 6 maart 2022 - 1^e zondag in de 40dagentijd

Thema: In het licht van Zijn aangezicht: biddend onderweg

Schriftlezing : Lucas 10: 1 - 24

[DIA] 'ALLES is ANDERS dan je denkt, dan ik denk', een dichtregel van Paul Celan. Celan was een Duitstalige, joodse dichter die in 1920 in Czernowitz, Oekraïne, geboren werd. Die ogenschijnlijk eenvoudige regel helpt ons om de complexe wereld van nu te verbinden met het Evangelie. We dachten dat we langzaam maar zeker uit de coronatijd zouden kruipen, en dat de dingen weer gewoon zouden worden. We dachten dat Europa een continent van vrede zou blijven. Maar deze week lijkt alles anders te zijn dan we dachten. En wat is dan, in die chaos, ons ijkpunt? Waar vinden we houvast? Dat zijn de vragen van dit moment. Lucas 10 draagt 4 kernwoorden aan die antwoord geven, met het oog op houvast. Die kernwoorden zijn: de oogst (1), het Koninkrijk (2), het kwaad (3) én de opgeschreven namen (4).

[DIA] We beginnen met de oogst, Jezus zei:

**'De oogst is groot, maar er zijn weinig arbeiders;
vraag dus de eigenaar van de oogst
of Hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.'**

Oogsten is hard werken, haast maken, je wilt alles op tijd binnenhalen. Maar het is ook de tijd van vreugde. Het resultaat van alle inspanning kan binnengehaald worden. Bijbels gesproken gaat het om meer dan de vrucht van het veld. Het gaat om de belofte van zegen en sjalom. Dat begon al bij Adam en Eva, toen God vijandschap stichtte tussen de slang en de vrouw. Het werd echt zichtbaar in de roeping van Abraham, tegen wie God zei:

'Ik zal je zegenen, een bron van zegen zul je zijn.'

Daarom begint Matteüs zijn Evangelie met een geslachtsregister dat loopt van Abraham tot en met Jezus Christus. Waarmee duidelijk wordt dat Christus de climax van Israëls belofte is, de climax van Israëls geschiedenis. De zegen, aan Abraham gegeven, gaat waar worden. Dat zegt dat het woord oogst, de opbrengst van de gegeven belofte. 'Alles is anders', zei Paul Celan, het andere is niet dat 72 mensen onderweg gaan in een tijdelijke campagne, het andere is dat de oude wereld plaats gaat maken voor Gods vernieuwing in Jezus Christus, dat de nieuwe schepping geogst gaat worden.

[DIA] Overigens is het van belang hoe Jezus de mensen op pad stuurt, Jezus zei:

**'Omdat er weinig arbeiders zijn,
vraag dus de eigenaar van de oogst
of Hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.'**

Jezus geeft hen een vraag mee, eigenlijk is een gebed. 'Heer geef meer werkers op het veld?' 'Heer laat echt de hele oogst binnengehaald worden, wij kunnen het niet alleen, geef anderen die helpen.' Dat gebed, die vraag, waarmee de mensen op pad gestuurd worden, drukt de urgentie uit. Er is nood, maar het koninkrijk staat voor de deur, want de nood gaat gelenigd worden. Hiermee zijn we bij het tweede kernwoord: Het koninkrijk Gods. Het koninkrijk Gods dat antwoord gaat geven op het lijden van de mensen. Ik moet denken aan wat de Psalm zegt, Psalm 107:

'In hun angst schreeuwden de mensen de Heer om hulp.'

Natuurlijk is het maar één regel, maar die regel geeft haarscherp de diepte van het Oude Testament aan, de mens schreeuwt om hulp: waar blijft onze redding? Waar is God, waar blijft Zijn genade? En dan stuurt Jezus de 72 erop uit, God heeft die roep gehoord. God is

niet doof voor de nood en de zorg van de mensen. Nee, de tranen en het verdriet van de mensen vormen de diepe motivatie van God om in beweging te komen:

'Het koninkrijk van God heeft jullie bereikt.

Het koninkrijk van God is nabij'

Dat is de boodschap: het koninkrijk is hier, Gods steun en troost heeft jullie bereikt, Gods bemoediging en redding is nabij. Natuurlijk komt er onmiddellijk een vraag met betrekking tot de boodschap van Jezus. Die vraag verdiept zich door de coronapandemie, en vooral nu wij opgeschrikt worden door de Russische inval in de Oekraïne. De vraag is deze: Hoe kun je zeggen dat het koninkrijk nabij is als al die verschrikkingen gebeuren? Wij denken toch eerder dat het rijk van de duisternis ons bereikt heeft dan Gods koninkrijk?

[DIA] Maar neem eens een oud huis in gedachten, waar tientallen jaren niets aan gebeurd is, de boel is volstrekt uitgewoond. Wij weten allemaal, wil je de boel weer bewoonbaar maken, dat er dan veel nodig is. Misschien ziet het er aan buitenkant nog enigszins redelijk uit, maar als de nieuwe bewoner komt, gaat er gehakt en gebroken worden. Met dat Jezus die 72 leerlingen uitstuurt, maakt Hij ook duidelijk dat de grote verbouwing gaat beginnen. De koning wil in de schepping gaan wonen, maar dat vraagt wel dat het huis van de schepping bewoonbaar gemaakt wordt. En dus, in lijn met Paul Celan: 'ALLES lijkt heel lang ANDERS dan je denkt.' Eerst wordt er geruimd, gebroken, gehakt, en dat is een pijnlijk proces. In dat breekproces zie je nauwelijks wat het gaat worden. Wij zien vooral stof en puin. De leerlingen zullen ook aan het eind van het Evangelie verbijsterd bij elkaar staan, hoe kan het dat hun dierbare Rabbi de dood moest sterven? De oogst wordt binnengehaald, maar met dat de sikkel in het graan geslagen wordt, komt alle stof in beweging. Rondom Jezus verzamelt zich het kwaad in een ultieme poging om het heil te weren. Ook dat is de beweging van het Evangelie, met dat het licht schijnt, verdiept zich de duisternis. Of met het beeld van de verbouwing, voordat je kunt wonen is het met name stof en puin wat de klok slaat.

[DIA] Stof en het puin brengen ons bij het derde punt, het kwaad. En als je het hebt over kwaad, gaat het over onderscheiding. Er is namelijk onderscheid nodig tussen wat Gods heilsplan én het kwaad. Lucas 10 maakt daar ondubbelzinnig melding van. Hoor maar wat er gebeurt, vers 17 en 18, als de 72 vol vreugde terugkeren, als ze zeggen:

'Heer, zelfs de demonen onderwerpen zich aan ons bij het horen van uw naam.'

Waarop Jezus zegt: 'Ik heb Satan als een lichtflits uit de hemel zien vallen!'

De boodschap waarmee deze mensen op pad gestuurd zijn blijkt een ongekende kracht te bezitten. Vergis je niet, het Evangelie bezit kracht, zelfs de demonen onderwerpen zich. Je proeft de euforie, de vreugde, wat is dit goed. Jezus wimpelt dat ook niet weg, maar Hij maakt wel duidelijk dat er meer aan de hand is. Op een dieper niveau gebeurt er iets: Satan is uit de hemel gevallen. Hoe je dat ook moet duiden, maar het geeft wel aan, dat het kwaad tot in de kern geraakt wordt. Toch wil dat niet zeggen, dat het kwaad daarmee al overwonnen is. Het kwaad zal nog heel veel nare, pijnlijke gevolgen laten zien. Oftewel: op de aarde zal nog heel veel rumoer, heel veel stof en puin, zich openbaren. Dat is de diepe, geestelijke realiteit van de coronapandemie, en ook de realiteit van inval in de Oekraïne. Als je het op formule wilt brengen moet je zeggen: Het koninkrijk Gods botst met het rijk van het kwaad. Voor de leerlingen van de Heer komt het er vervolgens op aan om te onderscheiden waarop het aankomt. Het onderscheid tussen goed en kwaad. Het onderscheid ook tussen hoop en wanhoop. Laten we een moment stilstaan bij wat het vraagt als goed en kwaad op elkaar botsen, als hoop en wanhoop strijden. Ooit zei Martin

Luther King: 'De lange boog van de geschiedenis is gericht op gerechtigheid, op vrede.' Toch was Martin Luther King, net als Jezus, omringd door een andere werkelijkheid. Mensen die onderdrukt werden, mensen die weggetrapt werden, die voor een hongerloon moesten werken, die in erbarmelijke omstandigheden het moesten zien te redden. Hoe gemakkelijk zou het niet zijn om inplaats van vrede en gerechtigheid en de hoop daarop, overvallen te worden door wanhoop, verlies en verdriet.

[DIA] Daarom is dat vierde punt, dat vierde kernwoord, van belang, Jezus zegt:

'Als je je verheugt, wees dan verheugd over het feit dat je naam in de hemel opgetekend is.'

Jezus zegt daarmee niet: als je omstandigheden buitengewoon lastig zijn, droom eerst en vooral over de hemel, dat zegt Hij niet. Jezus zegt ook niet: als alles duister is, geloof en verwacht dat jij zo snel mogelijk naar de hemel zult gaan, ook dat zegt Hij niet. Jezus weet dat kwaad, zelfs als het zich aan ons onderwerpt, nog zeer venijnig aanwezig is. Hijzelf wordt ten dode toe door de duisternis overvallen. En toch weet de Heer, ondanks de venijnige aanvallen van het kwaad, dat een mens geborgen is in God. De Friese kunstenaar Jentsje Popma maakte ooit een sculptuur voor het Diaconessen-ziekenhuis in Leeuwarden, de Ichtus-vis. De sculptuur was bijna 2 meter breed en 130 centimeter hoog, het mocht gezien worden. Ichtus staat voor Christus, redder, zoon van God. Die Ichtus maakt dat ALLES ANDERS is, ANDERS dan we dachten. De Ichtus-vis is als de vis bij Jona, de mens wordt opvangen, verzorgd, te midden van duisternis en verdriet. Dat is wat Jezus meegeeft als Hij zegt: weet dat je naam in de hemel opgeschreven staat. Die mens wordt niet daarmee niet weggenomen uit de wereld, maar gevoed in de liefde van Christus om zijn of haar taak met vernieuwde kracht en zegen te volbrengen. Het koninkrijk dat komt, en onze taak daarbinnen, betreft een aangevochten koninkrijk. De machthebbers hebben nog altijd een overweldigende stem in het verhaal. Maar één ding weten we: God volvoert wat Hij begonnen is, daarom zei Jezus:

**'Gelukkig de ogen die zien wat jullie zien!
Vele profeten en koningen hebben willen zien wat jullie,
maar zij kregen het niet te zien en te horen, maar jullie wel.'**

En natuurlijk zijn er hele diepe, pijnlijke vragen. Wat is er dan te zien, en is dat wat je ziet ook echt? De wanhoop kruipt vaak zo maar naar binnen.

[DIA] De Anglicaanse vrouwelijke priester, Tish Warren, zei, in de chaos en pijn van haar overleden kind: 'Door gebed waagde ik het om te geloven dat God te midden van mijn chaos en pijn aanwezig was, wat er ook zou komen. Ik strekte me uit naar een werkelijkheid, God zelf, die groter en blijvender was dan wat ik voelde op dat moment.' In dat chaos-uur greep ze naar de overgeleverde gebeden van de kerk. Gebeden die woorden gaven aan haar vrees en verdriet. Gebeden die een licht in het duister waren. Gebeden als goed nieuws, en dat maakt ALLES ANDERS dan je denk. Ik sluit af met één van die gebeden, opdat jij en ik het kunnen bidden:

*'Waak, lieve Heer, bij wie werken, waken of wenen.
Zorg voor de zieken, Heer.
Geef rust aan vermoeiden, zegen de stervenden,
troost wie lijden, heb medelijden met wie beproefd worden,
bescherm wie blij zijn, en dat alles omwille van uw liefde.'*